

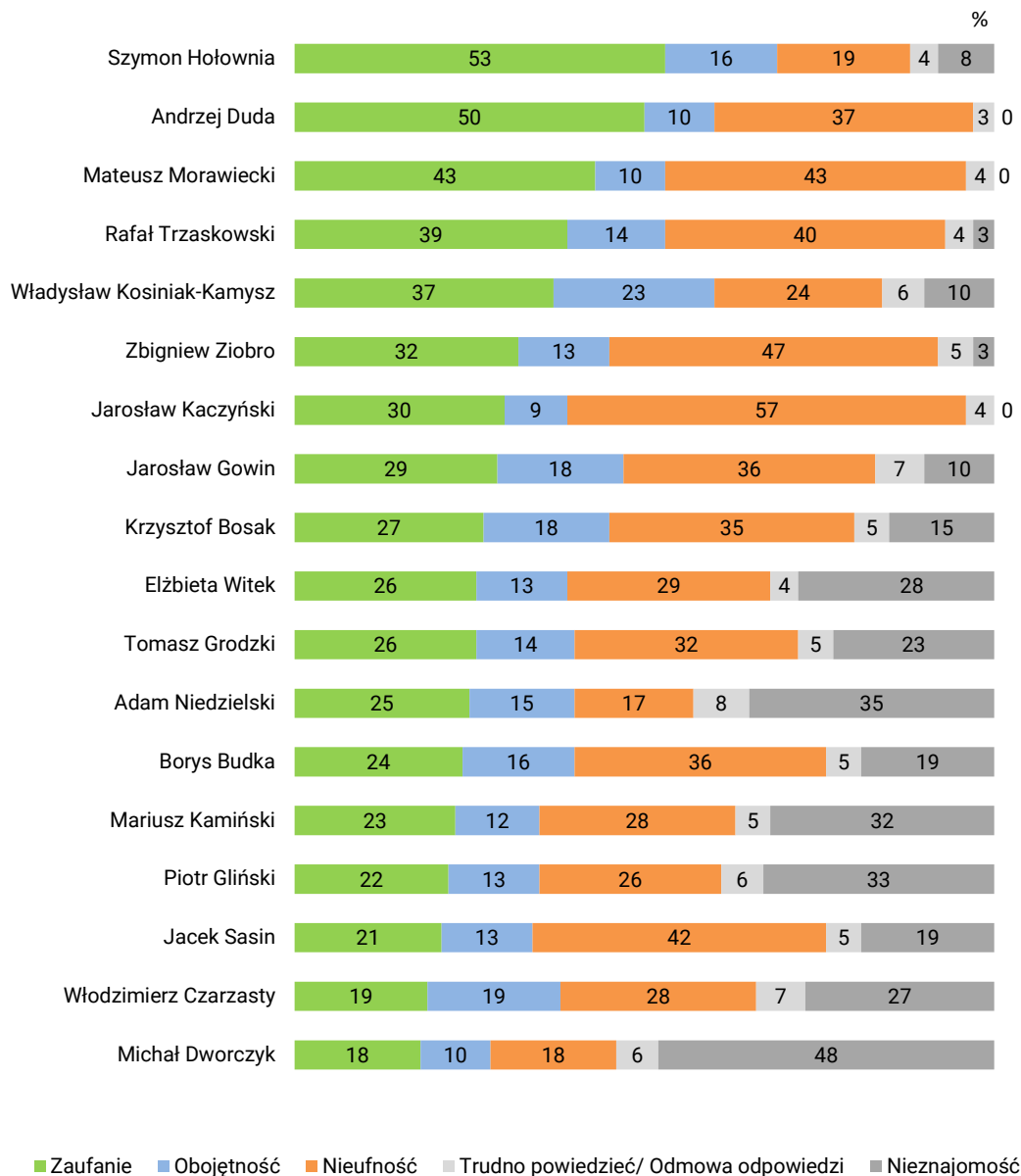
Zaufanie do polityków w grudniu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zaufanie do polityków w grudniu

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (367) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 30 listopada do 10 grudnia 2020 roku na próbie liczącej 1010 osób (w tym: 42,2% metodą CAPI, 44,0% – CATI i 13,9% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

W naszych badaniach na liście ocenianych polityków zawsze znajdują się: prezydent RP, aktualni marszałkowie Sejmu i Senatu, premier oraz szefowie głównych ugrupowań politycznych. Pozostała część listy podlega zmianom. Badanie, którego wyniki tu prezentujemy, przeprowadziliśmy na reprezentatywnej imiennej próbie losowej pełnoletnich mieszkańców kraju. Ze względu na sytuację epidemiczną realizowane było ono w ramach procedury mixed-mode. Każdy respondent wybierał sposób przeprowadzenia wywiadu – albo wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI), albo wywiad telefoniczny (CATI), albo samodzielne wypełnienie ankiety przez internet (CAWI)¹.

Ankietowani oceniali poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako bardzo duże zaufanie (+5).

Otrzymane wyniki prezentujemy w dwóch ujęciach. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych polityków w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określane są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanych ocen zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych polityków oraz niemających opinii na ich temat.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie ocen wystawianych poszczególnym osobom jedynie przez tych z badanych, którzy je identyfikują i potrafią ocenić.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (367) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 30 listopada do 10 grudnia 2020 roku na próbie liczącej 1010 osób (w tym: 42,2% metodą CAPI, 44,0% – CATI i 13,9% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

ZAUFIANIE I NIEUFNOŚĆ

Liderem grudniowego rankingu zaufania, podobnie jak w trzeciej dekadzie października i w listopadzie, pozostaje Szymon Hołownia. Ufa mu 53% ankietowanych, w mniejszości są osoby deklarujące w stosunku do niego nieufność (19%).

Na drugiej pozycji, z zaufaniem połowy badanych, lokuje się prezydent Andrzej Duda (50% deklaracji zaufania i 37% – nieufności).

Nieco ponad dwie piąte ankietowanych ufa premierowi Mateuszowi Morawieckiemu (43%), co daje mu trzecie miejsce w rankingu. Jednak opinie na temat szefa rządu są dziś dokładnie podzielone – taki sam odsetek respondentów darzy go zaufaniem, jaki mu nie ufa (43% negatywnych wskazań).

Czwarta lokata na liście najczęściej obdarzanych zaufaniem polityków przypadła, również ambiwalentnie odbieranemu, prezydentowi Warszawy Rafałowi Trzaskowskiemu. Ufa mu 39% ankietowanych, zaś 40% badanych wyraża nieufność w stosunku do tego polityka.

Pierwszą piątkę najczęściej spotykających się z zaufaniem badanych polityków zamyka w tym miesiącu szef Polskiego Stronnictwa Ludowego Władysław Kosiniak-Kamysz, któremu ufa niespełna dwie piąte ankietowanych (37%). Nieufność wobec niego deklaruje mniej osób – blisko co czwarty ankietowany (24%), ale też zbliżony odsetek respondentów (23%) ma doń stosunek obojętny.

Zaufanie do pozostałych uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej kształtuje się na już dość niskim poziomie i nie osiąga jednej trzeciej wskazań.

Niespełna co trzeci ankietowany darzy zaufaniem szefa Solidarnej Polski, ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobrę (32%). Nieco mniej deklaracji zaufania uzyskują prezes Prawa i Sprawiedliwości i wicepremier ds. bezpieczeństwa Jarosław Kaczyński oraz lider Porozumienia, wicepremier i minister rozwoju, pracy i technologii Jarosław Gowin (odpowiednio 30% i 29%). Częstszym nastawieniem wobec tych polityków jest jednak nieufność. Większość ankietowanych nie ufa szefowi PiS Jarosławowi Kaczyńskiemu (57%). To najwyższy notowany w tym badaniu odsetek deklaracji nieufności. Dużą nieufność budzi też Zbigniew Ziobro – zaufania do niego nie ma prawie co drugi pytany (47%). Rzadziej z nastawieniem takim spotyka się Jarosław Gowin, niemniej również w jego przypadku notujemy więcej deklaracji nieufności (36%) niż zaufania (29%).

Na kolejnych pozycjach rankingu, z zaufaniem nieco ponad jednej czwartej badanych, lokują się: polityk Konfederacji Krzysztof Bosak (27% deklaracji zaufania i 35% – nieufności) oraz słabiej identyfikowani przez ankietowanych marszałkowie Sejmu i Senatu – Elżbieta Witek oraz Tomasz Grodzki. Ufa im po 26% badanych, nieufność wyraża odpowiednio 29% i 32% respondentów.

Dość mało znaną postacią nadal pozostaje szef resortu zdrowia Adam Niedzielski. Ministra zdrowia nie rozpoznaje ponad jedna trzecia ankietowanych. Adam Niedzielski należy jednak do nielicznych dziś polityków, którzy przez identyfikujące ich osoby odbierani są raczej pozytywnie niż negatywnie. Zaufaniem obdarza go 25% ankietowanych, nie ufa mu zaś 17% badanych.

Zaufaniem blisko jednej czwartej respondentów cieszy się szef Platformy Obywatelskiej Borys Budka (24%). W ocenach tego polityka wyraźnie przeważają jednak negatywne noty – nie ufa mu 36% ankietowanych.

Na zbliżonym poziomie kształtuje się zaufanie do słabiej znanych, niemniej jednak również raczej negatywnie odbieranych – szefa MSWiA Mariusza Kamińskiego (23% deklaracji zaufania i 28% – nieufności) oraz wicepremiera, ministra kultury, dziedzictwa narodowego i sportu Piotra Glińskiego (22% deklaracji zaufania i 26% deklaracji nieufności).

Mimo nieco lepszych w tym miesiącu ocen wyraźnie krytycznie postrzeganym politykiem niezmiennie jest wicepremier, minister aktywów państwowych Jacek Sasin. Obecnie ufa mu nieco ponad jedna piąta respondentów (21%), a dwukrotnie więcej osób deklaruje w stosunku do niego nieufność (42%).

Ostatnie miejsca w rankingu, z zaufaniem niespełna jednej piątej ankietowanych, zajmują lider Nowej Lewicy Włodzimierz Czarzasty oraz szef kancelarii premiera Michał Dworczyk. Włodzimierzowi Czarzastemu ufa 19% respondentów, zaś nieufność w stosunku do niego deklaruje 28% badanych. Bilans zaufania i nieufności lepiej wypada w przypadku mało znanego szerokiej publiczności Michała Dworczyka. Zaufaniem obdarza go 18% ankietowanych i tyle samo wyraża w stosunku do niego nieufność. Dla prawie połowy respondentów szef kancelarii premiera pozostaje jednak postacią anonimową (48% deklaracji nieznanomości).

TABELA 1

	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	XII 2020	Różnica od XI 2020	XII 2020	Różnica od XI 2020		
w procentach						
Szymon Hołownia	53	5	19	-4	16	8
Andrzej Duda	50	3	37	-5	10	0
Mateusz Morawiecki	43	2	43	-3	10	0
Rafał Trzaskowski	39	-2	40	2	14	3
Władysław Kosiniak-Kamysz	37	-1	24	1	23	10
Zbigniew Ziobro	32	1	47	-2	13	3
Jarosław Kaczyński	30	3	57	-5	9	0
Jarosław Gowin	29	2	36	0	18	10
Krzysztof Bosak	27	0	35	-2	18	15
Elżbieta Witek	26	2	29	-1	13	28
Tomasz Grodzki	26	2	32	1	14	23
Adam Niedzielski	25	2	17	1	15	35
Borys Budka	24	0	36	-2	16	19
Mariusz Kamiński	23	-	28	-	12	32
Piotr Gliński	22	1	26	-3	13	33
Jacek Sasin	21	2	42	-4	13	19
Włodzimierz Czarzasty	19	-3	28	0	19	27
Michał Dworczyk	18	-	18	-	10	48

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. Przedstawimy teraz Panu(i) listę osób aktywnych w życiu politycznym naszego kraju. O każdej z nich proszę powiedzieć, w jakim stopniu budzi ona Pana(i) zaufanie. Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której -5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Oczywiście może się Pan(i) posługiwać innymi ocenami tej skali. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę powiedzieć.*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od -1 do -5, obojętność – 0. W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi.

Najwięcej negatywnych emocji budzi wśród Polaków prezes PiS Jarosław Kaczyński, nie ufa mu blisko trzy piąte ankietowanych (57%). Drugie miejsce w tym negatywnym rankingu zajmuje minister sprawiedliwości i prokurator generalny Zbigniew Ziobro (47% deklaracji nieufności), a na kolejnych pozycjach lokują się: premier Mateusz Morawiecki (43%) oraz wicepremier Jacek Sasin (42%). Dużo, bo dwie piąte badanych nie ufa wysoko lokowanemu w rankingu zaufania politykowi KO Rafałowi Trzaskowskiemu (40%). Nieufność ponad jednej trzeciej ankietowanych budzą prezydent Andrzej Duda (37%), szef współrządzącego Porozumienia, wicepremier Jarosław Gowin (36%), a także liderzy pozostałych ugrupowań parlamentarnych – przewodniczący PO Borys Budka (36%) i polityk Konfederacji Krzysztof Bosak (35%).

Grudniowe notowania uwzględnionych w badaniu polityków są nieco lepsze od rejestrowanych w listopadzie, zmiany w ocenach są jednak niewielkie.

Politykiem, który w stosunku do listopada relatywnie najwięcej zyskał jest Szymon Hołownia. W tygodniach dzielących kolejne sondaże zaufanie do szefa Polski 2050 wzrosło o 5 punktów procentowych. Zmniejszyła się też liczba respondentów mających doń negatywne nastawienie (spadek nieufności o 4 punkty).

Trochę lepsze od listopadowych są także aktualne oceny prezydenta Andrzeja Dudy oraz prezesa PiS Jarosława Kaczyńskiego. Pozytywna zmiana wyraża się tu jednak przede wszystkim spadkiem negatywnych ocen (w obu przypadkach 3-punktowy wzrost zaufania i 5-punktowy spadek nieufności). Ponadto nieco mniej krytycznie odbierani są obecnie Jacek Sasin (spadek nieufności o 4 punkty procentowe), premier Mateusz Morawiecki oraz wicepremier Piotr Gliński (spadki nieufności po 3 punkty).

Jedynym politykiem, w przypadku którego można mówić o pogorszeniu się notowań, choć minimalnym – utrzymanym w granicach błędu pomiaru – jest szef Nowej Lewicy Włodzimierz Czarzasty (spadek zaufania o 3 punkty procentowe).

Na poziomie zagregowanych deklaracji zaufania i nieufności notowania pozostałych polityków uwzględnionych w sondażu od ostatniego badania nie zmieniły się znacząco.

Zbliżone do przeciętnie rejestrowanych pozostały też oceny szefa MSWiA Mariusza Kamińskiego oraz szefa kancelarii premiera Michała Dworczyka – polityków, których nazwiska uwzględniliśmy w grudniowym sondażu ponownie po kilkumiesięcznej przerwie.

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2019	2020											
		XII	I	II	III	V/VI	VI	VII	VIII	IX	X	X/2	XI
K. Bosak	-	-	11	18	-	-	-	38	37	34	26	27	27
B. Budka	27	24	28	27	23	25	24	19	22	22	23	24	24
W. Czarzasty	22	21	19	21	18	18	17	19	19	18	21	22	19
A. Duda	67	64	60	62	56	56	54	57	56	59	46	47	50
M. Dworczyk	-	17	-	-	-	18	18	-	-	-	-	-	18
P. Gliński	31	30	28	30	25	27	26	28	24	25	23	21	22
J. Gowin	37	34	33	35	30	32	27	-	29	31	24	27	29
T. Grodzki	22	24	26	26	23	25	25	25	25	22	25	24	26
Sz. Hołownia	-	-	-	38	-	-	-	51	52	48	50	48	53
J. Kaczyński	46	45	43	45	40	40	39	40	39	38	27	27	30
M. Kamiński	26	25	20	27	-	-	-	-	-	-	-	-	23
W. Kosiniak-Kamysz	39	39	40	42	38	40	41	39	41	39	36	38	37
M. Morawiecki	59	59	55	59	54	53	51	54	51	51	41	41	43
A. Niedzielski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	23	25
J. Sasin	31	28	28	29	27	27	26	26	23	25	21	19	21
R. Trzaskowski	-	-	-	-	-	-	-	41	40	35	38	41	39
E. Witek	31	29	31	33	32	32	33	33	30	29	27	24	26
Z. Ziobro	46	46	44	44	39	41	-	44	-	36	30	31	32

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2019	2020											
		XII	I	II	III	V/VI	VI	VII	VIII	IX	X	X/2	XI
K. Bosak	-	-	21	25	-	-	-	25	24	27	35	37	35
B. Budka	25	26	24	29	41	38	35	44	35	39	36	38	36
W. Czarzasty	25	26	23	29	31	30	29	29	26	27	28	28	28
A. Duda	22	23	29	29	33	36	35	32	36	31	41	42	37
M. Dworczyk	-	10	-	-	-	17	16	-	-	-	-	-	18
P. Gliński	21	21	23	22	25	25	23	21	22	22	26	29	26
J. Gowin	24	25	27	25	35	34	34	-	32	34	39	36	36
T. Grodzki	17	29	28	32	38	37	33	34	29	34	30	31	32
Sz. Hołownia	-	-	-	18	-	-	-	21	19	23	20	23	19
J. Kaczyński	39	40	43	44	47	48	48	46	46	45	61	62	57
M. Kamiński	26	23	28	26	-	-	-	-	-	-	-	-	28
W. Kosiniak-Kamysz	18	15	15	20	28	26	24	23	22	24	24	23	24
M. Morawiecki	27	24	31	30	34	35	35	32	37	35	45	46	43
A. Niedzielski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	16	17
J. Sasin	24	23	22	24	35	36	34	32	35	37	43	46	42
R. Trzaskowski	-	-	-	-	-	-	-	40	39	43	41	38	40
E. Witek	18	16	18	18	26	26	25	23	24	24	29	30	29
Z. Ziobro	36	35	37	38	40	39	-	37	-	42	49	49	47

ŚREDNIE OCEN NA SKALI ZAUFANIA–NIEUFNOŚCI

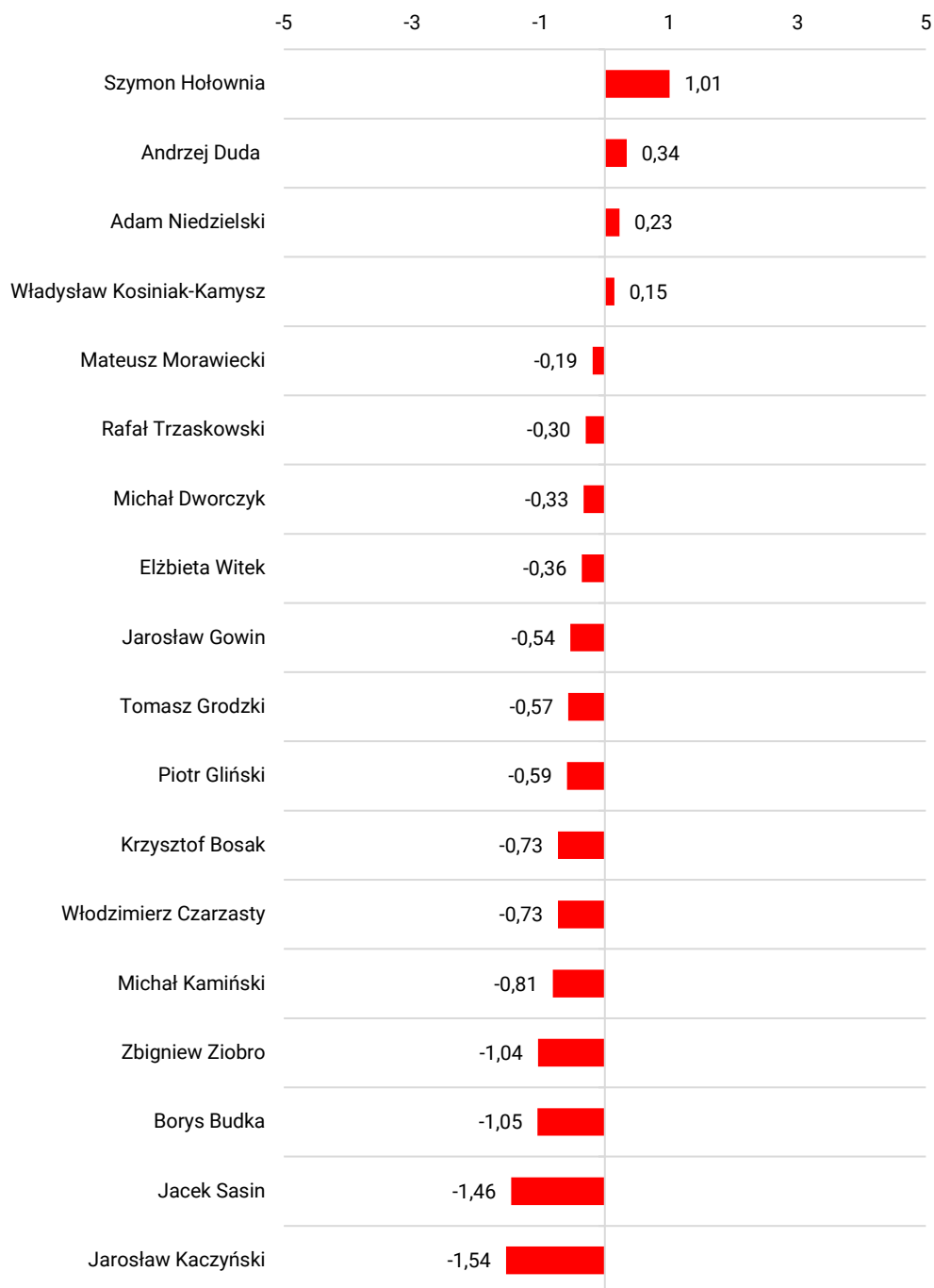
Omawiane wyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie ocen, które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Mimo odnotowanej w tym miesiącu niewielkiej poprawy, zaufanie Polaków do uwzględnionych w sondażu przedstawicieli naszej sceny politycznej wciąż utrzymuje się na bardzo niskim poziomie. Według jedenastopunktowej skali zaufania–nieufności (od -5 do +5) średnie ocen uwzględnionych w badaniu polityków przyjmują wartości od zaledwie +1,01 do -1,54. Tylko czterech spośród poddanych ocenie respondentów polityków ma dodatnie średnie ocen, a więc wskazujące, iż zaufanie społeczne do nich jest silniejsze niż nieufność.

Liderem rankingu średnich, tak jak w ubiegłych miesiącach, jest Szymon Hołownia, którego Polacy wydają się coraz bardziej wyróżniać na tle innych, „etatowych” polityków. Średnia ocen lidera pozaparlamentarnego ugrupowania Polska 2050 wyniosła w tym miesiącu 1,01 i pod względem korzystnego bilansu ocen wyraźnie wyróżnia się na tle notowań pozostałych uwzględnionych w sondażu polityków. Drugie miejsce w tej klasyfikacji, jednak ze znacznie słabszym wynikiem, zajmuje prezydent Andrzej Duda. Średnia ocen prezydenta, mimo odnotowanej w tym miesiącu poprawy, wynosi 0,34 punktu. Dodatnie średnie ocen, świadczące jednak tylko o niewielkiej przewadze pozytywnych nastawień, mają jeszcze minister zdrowia Adam Niedzielski (0,23) oraz szef PSL Władysław Kosiniak Kamysz (0,15). W przypadku pozostałych polityków bilans ocen jest ujemny.

Oceny aż czterech polityków są niższe od -1. W dwóch przypadkach średnie na skali zaufania–nieufności wyraźnie przekroczyły tę wartość: najbardziej negatywnie zostali ocenieni Jarosław Kaczyński (-1,54) oraz Jacek Sasin (-1,46). Bilans ocen dwóch kolejnych polityków również jest wyraźnie negatywny – to Borys Budka (-1,05) oraz Zbigniew Ziobro (-1,04). Wyraźnie więcej not negatywnych niż pozytywnych zebrali jeszcze, w kolejności: Mariusz Kamiński (-0,81), Włodzimierz Czarzasty i Krzysztof Bosak (po -0,73), Piotr Gliński (-0,59), Tomasz Grodzki (-0,57) oraz Jarosław Gowin (-0,54).

RYS. 1. Zaufanie do polityków w grudniu 2020 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Porównanie aktualnych średnich ocen z uzyskanymi w ubiegłym miesiącu pozwala stwierdzić, że grudzień nie przyniósł żadnych znaczących zmian w społecznym odbiorze naszej sceny politycznej i jej głównych aktorów. Nieliczne i niewielkie w skali zmiany na plus, jakie odnotowaliśmy na poziomie zagregowanych deklaracji zaufania i nieufności, na ogół miały słabe natężenie i nie zaważyły w stopniu istotnym statystycznie na dotychczasowych ocenach polityków.

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkość i zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	XI 2020	XII 2020	Różnica
Jarosław Kaczyński	-1,86	-1,54	0,32
Szymona Hołownia	0,73	1,01	0,28
Andrzej Duda	0,08	0,34	0,26
Jacek Sasin	-1,62	-1,46	0,16
Piotr Gliński	-0,73	-0,59	0,14
Elżbieta Witek	-0,50	-0,36	0,14
Mateusz Morawiecki	-0,31	-0,19	0,12
Adam Niedzielski	0,11	0,23	0,12
Jarosław Gowin	-0,62	-0,54	0,08
Krzysztof Bosak	-0,80	-0,73	0,07
Borys Budka	-1,10	-1,05	0,05
Zbigniew Ziobro	-1,04	-1,04	0,00
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,22	0,15	-0,07
Rafał Trzaskowski	-0,23	-0,30	-0,07
Tomasz Grodzki	-0,48	-0,57	-0,09
Włodzimierz Czarzasty	-0,63	-0,73	-0,10

Wszystkie różnice średnich ocen nieistotne statystycznie na poziomie 0,01

W grudniu tylko dwóch polityków wzbudziło zaufanie połowy ankietowanych – założyciel ugrupowania Polska 2050 Szymon Hołownia oraz długoletni lider naszego rankingu prezydent Andrzej Duda. Na trzeciej pozycji, z zaufaniem ponad dwóch piątych badanych znalazł się premier Mateusz Morawiecki.

Większość uwzględnionych w badaniu przedstawicieli klasy politycznej częściej niż z zaufaniem spotyka się dziś z nieufnością ankietowanych. Najwięcej negatywnych emocji budzi prezes PiS Jarosław Kaczyński, któremu większość Polaków nie ufa. Drugie miejsce pod tym względem zajmuje minister sprawiedliwości i prokurator generalny Zbigniew Ziobro, do którego nie ma zaufania blisko połowa ankietowanych. Na kolejnych pozycjach negatywnego rankingu, z tylko trochę lepszym wynikiem, znajdują się premier Mateusz Morawiecki, wicepremier Jacek Sasin i prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski.

Mimo niewielkiej poprawy ocen w stosunku do listopada, Polacy nadal nie mają dobrej opinii o obecnej klasie politycznej.

Opracowała

Agnieszka Cybulska